

אשרת מור-ברק
ליטל ג'וסף
מיכל שנאפ
קרן כהן
שירלי אמסטרדם
רפי כהן
טלי דלויה
רעות גולדסטין
יונתן בכר
רותם גסלביץ'
נר אוגולניק
אופיר פרטוק
אביגיל כהן
מרב כהן
מורן קליינפלד
דורון רנצ'ר
יגאל שניידר
הגר קרן-חכים
עדי בסטר
לילך לוי
יעל לה-פרנס
ליטל צ'ובדי
נדב אוברמן
דנה להב
דורון קול
אביב גאון
אורטל בלה
הילה בורג

חגית הורוביץ
יצחק טונשטיין
ורד אורן
שירה גילת
שרית עבדיאן
אורי אבני
אבי מיר
יעל שמעון-מני
דיקלה לביא פישר
נוהר ברסלר
אביהו זפט
אסתר דדיאשוילי
דנה אדיב-צרלין
אהד פיליפ
ארז וידה
רועי ורהפטיג
יעל רובינשטיין
מישל מוריסון-טראו
שלום הרשקוביץ
אורי מדלביץ
שימריט שגב
גדי וייסברגר
טניה כהן
גבריאלה סטריהן
שגי רבינוביץ
דן זיו
יונתן בק
אלדד מלר
ורדית זיגלבאום
זיו שקד

עמית דת
שמרית קניג
יואב חובב
שרון קליין
נעמה גיל
מושיקו ארז
חרות חסיד
ברק גליקמן
שיר אור
רועי שטיינמן
טלי שמאי
איתי שאול
אורית הירשברנד
אתי פרידמן-חרש
יסמין רובין
נרית הניג
שי צדיק
אריאל פריד
מאיה תגר
טל ברקסקי
זיו שוורץ
יעל רימר
לירון לוטן-פנדל
רנית ולדמן
הדר ישראלי
עמית לוי
אלעד אופק
מירב בר-זיק
אופירה אלון
סיון מאור

ליאת וולמבסקי-נוימן
שירי טריפון-גל
שרון רחון
אילת לשם
אפרת שרון
וורן ויינברג
מיכל ניסני
עופר פריאל
הלית שמחוני
הגר רובינשטיין
נחמי כצלסון
אריאל הבלין
שגיב רון
מיכל סלע
בועז נוימן
ניצן סנדור
עומרי שלה
דורון זיו-אב
שגיא כץ
גלי פרידהוף
הדר זיו
עיינה נוימן
שלי אבגי-גולברי
נויה כסלו
ליאת הלפרין
מיכל תמר
דר להב
איתי מעוז
קארין קנובל-אורגל
רן גפטר חרמש

יששכר פישר
אבי פישר
ראובן בכר
אמיר חן
אברהם וול
ד"ר גיל אוריון
ישראל פישר
רונלד להמן
ערן יניב
עטיר הרדוף-יפה
טל אייל-בוגר
יורם בונן
רז ספר
תמר תורג'מן-קדם
ענת שביט
מיכל פקטור
מיטל בן-בסט
נטלי משען-זכאי
צפיר נגבי
מירי קמחי-גולדשטיין
גלעד וינקלר
טליה סולומון
אורית מלכא
עוזר ריבוב
בחיר סבן
שי תקן
שי עדולם
ישראל מרקוביץ'
שגיא המר
מרב שיבך

2012 בפברואר 19

לכבוד

יו"ר וועדת הכלכלה של הכנסת, ח"כ כרמל שאמה הכהן
חברי וועדת הכלכלה של הכנסת
משכן הכנסת, הקריה
ירושלים, 91950

בדוא"ל ובדואר רשום

שלום רב,

הנדון: **הצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 14) (עיצום כספי), התשע"ב - 2011**

נייר עמדה מטעם איגוד הבנקים בישראל (ע"ר)

אנו מתכבדות לפנות אליכם בעניין שבנדון בשם מרשנו, איגוד הבנקים בישראל (ע"ר) ("האיגוד"). בהמשך להצעת חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 14) (עיצום כספי), התשע"ב-2011 ("הצעת החוק"), אשר פורסמה ברשומות ביום 13 בדצמבר 2011, ובהמשך לדיון שנערך בוועדת הכלכלה של הכנסת ביום 24 בינואר 2012, בראשות ח"כ כרמל שאמה-הכהן ("הדיון בוועדה"), להלן עיקרי עמדתנו:

א. פתח דבר

1. עניינה של הצעת החוק בהוספת מנגנון עיצום כספי לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 ("חוק ההגבלים" או "החוק").

2. **הגם שהוספת מנגנון עיצום כספי לחוק ההגבלים כשלעצמו היא צעד ראוי, האיגוד סבור שהצעת החוק בנוסחה זהויום מעלה קשיים וחששות של ממש.**
3. ואמנם, גם במהלך הדיון בוועדה שנערך לאחרונה הועלו **ביקורות רבות** כלפי הצעת החוק בנוסחה זהויום. הביקורות הללו התייחסו, בין היתר, לחוסר המידתיות של הצעת החוק בהיבט של גובה העיצום הכספי; לחוסר הוודאות באשר לגובה העיצום הכספי שיוטל בפועל על המפר, בהיעדר קריטריונים מנחים פומביים; לפגיעה המשמעותית בזכויות המפר הפוטנציאלי להליך הוגן; לריכוז הסמכויות שבידי הממונה על הגבלים עסקיים ("**הממונה**") באופן בלעדי, ללא חובת היוועצות; לסיכון המשמעותי אליו חשופים גם יחידים, ללא יכולת שיפוי וביטוח; להוספת סמכות אכיפה כה משמעותית כאשר חוק ההגבלים רחב ממילא, וחלק מהגדרותיו עמומות; לכפל הסיכון שנוצר בעקבות הצעת החוק; להטלת נטל ההוכחה בערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים, על המפר ועוד.
4. על רקע ההערות הללו ואחרות, סוכם במהלך הדיון בוועדה, כי יוכנסו להצעת החוק השינויים הבאים: תיקבע חובת היוועצות עם הוועדה לפטורים ולמזיזוגים;¹ הפרוטוקול של הוועדה לפטורים ולמזיזוגים יהיה מלא ופומבי (למעט מידע רגיש כגון סודות מסחריים); ויתווסף להצעת החוק סעיף אשר מפרט באופן ספציפי את השיקולים שיילקחו בחשבון במסגרת קביעת גובה העיצום הכספי בפועל.
5. **השינויים הצפויים בהצעת החוק, שינויים שיוכנסו בעקבות הדיון בוועדה וההערות שנשמעו בו, מבורכים. אלא ששינויים אלא עדיין אינם נותנים מענה מלא לקשיים המרובים המתעוררים בעקבות הצעת החוק.** גם אם יוכנסו השינויים שפורטו לעיל, לא יהא בכך די, וזאת לנוכח המשמעות הקשה של הצעת החוק, הכל כפי שיפורט מיד.²
6. **מנגנון העיצום הכספי המוצע הוא מנגנון חריג בהשוואה למנגנוני עיצומים כספיים אחרים הכלולים בחקיקה הכלכלית בישראל, וזאת בשלל היבטים:**
- אין בהצעת החוק **מדרג** בין הפרת הוראות מדרגת חומרה שונה; העיצום הכספי, לפי הצעת החוק, ייקבע **כשיעור ממחזור המכירות הכולל** של התאגיד המפר, באופן שעלול להגיע לסכום אסטרונומי ובלתי מידתי ביחס לנזק שנגרם; הצעת החוק אף מביאה **לטשטוש הגבולות** בין ההליך הפלילי למנהלי; הצעת החוק אינה מספקת למפר **זכויות דיוניות** מספקות לקיום הליך הוגן; חושפת את המפר ל"**סיכון כפול**"; אין בה **מגבלת זמן** להטלת העיצום הכספי; וגם אין בה **הוראות מעבר**, דבר שמעלה חשש מפני תחולה רטרואקטיבית בלתי ראויה.
7. קשיים אלה בעינם עומדים. יש ליתן את הדעת לדברים אלו לקראת דיוני ההמשך בהצעת החוק, אשר אמורים להיקבע על ידי הוועדה בעת הקרובה.
8. **יודגש בהקשר זה, כי הצעת החוק אף הולכת כברת דרך נוספת ביחס למנגנוני עיצומים כספיים בחוקים אחרים, ובכלל זה חוק ני"ע, תשכ"ח-1968 ("חוק ני"ע"), שתוקן על ידי הכנסת הנכבדה רק**

¹ הוועדה לפטורים ולמזיזוגים הוקמה מכוח סעיף 23 לחוק ההגבלים. כבר כיום הממונה מחויב להיוועץ בוועדה זו עובר לקבלת החלטה בנושאים של אכיפת חוק ההגבלים (ראה בהקשר זה סעיפים 14 ו-24 לחוק).

² יובהר, כי טרם ראינו את נוסח הצעת החוק המתוקנת, אך אנו מניחים במכתבנו זה כי היא תתוקן לאור הדברים עליהם הוסכם.

לאחרונה. הדבר יוצר משנה קושי לנוכח **תחולתו הרחבה** ממילא של חוק ההגבלים, ובהתחשב ב**ריכוז הסמכויות** החרגי המוקנה לממונה:

9. הרי כבר היום, קיימת **הרתעת יתר** ביחס לחלק מהוראות חוק ההגבלים. רוחב הגדרות החוק ועמימותו, בצירוף העובדה שהפרה של כל אחת מהן היא עבירה פלילית, מובילים לחוסר ודאות עסקית. הדבר נכון בפרט ככל שמדובר בהגדרת המונח "הסדר כובל". רשות ההגבלים העסקיים עצמה ביקשה בעבר לצמצם את תחולת ההגדרה של "הסדר כובל", אלא שתיקון החקיקה בעניין, תולדה של ועדה ייעודית שהוקמה, לא יצא לפועל.

10. **הרתעת היתר תחריף כשמפרים יהיו חשופים לסנקציה חמורה במיוחד, כזו שתחול עליהם ללא הבחנה לעניין חומרת ההפרה, ומבלי אפשרות לבטח עצמם** (שכן הצעת החוק כוללת גם איסור על שיפוי וביטוח). לכן, אימוץ הצעת החוק כמות שהיא - אף לאחר הכנסת השינויים שסוכמו בדיון בוועדה - ייצור קושי ממשי.

11. **ובאשר לריכוז הסמכויות החרגי שבידי הממונה**: נכון להיום הממונה מנהל חקירות פליליות, מחליט אם להעמיד לדין, ואף מנהל את הליך התביעה. זהו ריכוז סמכויות שאינו מאפיין רגולטורים אחרים, כגון יו"ר הרשות לניירות ערך. **הוספת סמכות אכיפה משמעותית, המוקנית לשיקול דעתו הבלעדי של הממונה, תעצים את ריכוז היתר של סמכויות הממונה**. ודוק: הגם שלאחר הוספת השינויים עליהם הוסכם בדיון בוועדה יחויב הממונה להיוועץ בוועדה לפטורים ולמיוזגים, עדיין יוותר שיקול הדעת בידי. גם היבט זה המייחד את המטריה ההגבל-עסקית, מחייב לעדן את מנגנון העיצום הכספי שבהצעת החוק.

12. **בנסיבות אלה לא יתכן שהמנגנון בהצעת החוק דנא יהא חריף יותר מהמנגנונים שהוכנסו או עודכנו לאחרונה לשורה של חוקים כלכליים, ובכלל זה חוק ני"ע**. כך בפרט כאשר המנגנונים הללו תוקנו אך לאחרונה, וזכו כשלעצמם לקיתונות ביקורת (בין היתר, במסגרת עתירות שהוגשו לבג"ץ בעקבות תיקון חוק ני"ע).³ הצעת החוק מתעלמת מכל אלו, וגם אינה ממתינה להצטברות ניסיון יישומי מספק.

13. על רקע דברים אלו, להלן תיקונים מוצעים לנוסח הצעת החוק. נתייחס לכל תיקון מוצע בנפרד, ונקדים הסבר באשר למשמעות התיקון ולנחיצותו. יובהר, כי אין בכוונתנו לחזור על הערות או ביקורות שנדונו וזכו למענה או פתרון בהצעת החוק בעקבות הדיון בוועדה. לפיכך, נמקד הצעותינו להלן בנושאים שטרם לובנו.

14. לשם הנוחות, למסמך זה מצורפים נספחים הכוללים את הנוסח המלא המפורסם של הצעת החוק (כפי שפורסם ברשומות ביום 13 בדצמבר 2011, עובר לדיון בוועדה) לאחר הטמעת הצעותינו, עם סימני מהדורה (נספח א') ובלעדיהם (נספח ב').

³ למען שלמות התמונה יוער, כי שלוש העתירות שהוגשו לבג"ץ כווננו כנגד ההוראה בחוק ני"ע האוסרת על עריכת ביטוח וקיום הסדרי שיפוי, ואחת העתירות כוונה במקורה גם כנגד הוראות אחרות. במהלך הדיון בעתירות, חזר בו העותר, באותה עתירה, מטענותיו האחרות ומיקד גם את עתירתו שלו בשאלת איסור השיפוי והביטוח. בסופו של יום, בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק דחה את העתירות על הסף, מהטעם שאלה לא בשלות להכרעה (בג"ץ 3803/11 איגוד הנאמנים בשוק ההון בישראל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 5.2.2012)).

א. סעיף 1 להצעת החוק

א.1. הוספת סעיף 50 לחוק ההגבלים

15. **מה בהצעת החוק:** סעיף 50 בהצעת החוק קובע, כי הממונה יהיה רשאי להטיל עיצום כספי בגין הפרה של כל אחת משבע ההוראות המנויות בסעיף, המהוות למעשה כל ההוראות המרכזיות הכלולות כיום בחוק. יוער, כי בעקבות הדיון בוועדה סעיף זה צפוי לעבור תיקון כך שיכלול חובת היוועצות של הממונה בוועדה לפטורים ולמיזוגים.
16. הסעיף קובע שיעור עיצום כספי מרבי זהה להפרה של כל ההוראות המנויות בסעיף (למעט אחת - ההוראה בדבר מענה לדרישת נתונים של רשות ההגבלים העסקיים). כן, מבחין הסעיף בין שני סוגי מפרים: תאגיד שמחזור המכירות שלו עולה על 10,000,000 שקלים חדשים, ומפרים אחרים (תאגידים ויחידים).
17. באשר למפר שמחזור המכירות שלו עולה על 10,000,000 שקלים חדשים, הממונה רשאי להטיל עיצום כספי של עד 10% ממחזור המכירות הכולל של התאגיד, אך לא יותר מ- 30 מיליון שקלים חדשים. באשר למפרים אחרים נקבע שיעור מרבי של 1,000,000 שקלים חדשים. כשמדובר בהפרה של ההוראה בדבר מענה לדרישות נתונים, קובע הסעיף סכום מרבי נמוך יותר: 3% ממחזור המכירות לתאגיד שמחזור המכירות שלו עולה על 10,000,000 שקלים חדשים, כאשר סכום זה מוגבל ללא יותר מ- 10 מיליון שקלים חדשים, ו-300,000 שקלים חדשים על מפרים אחרים.
18. מנגנון זה מעורר קושי, וחריג אף ביחס לדברי חקיקה אחרים, בשורה של היבטים. על רקע זה מספר הצעות לשינויים בסעיף המדובר:
19. **הצעה ראשונה:** תחילה מוצע להבהיר כי הטלת העיצום הכספי תהיה חלף הליכי אכיפה מנהליים אחרים שהממונה מוסמך לנקוט בהם, דוגמת קביעה לפי סעיף 43 לחוק וצו מוסכם לפי סעיף 50 לחוק.
20. אמנם, הצעת החוק בנוסחה דהיום מבהירה, כי לא תינתן להסכמה בין הממונה לבין אדם אחר תוקף של צו מוסכם לפי סעיף 50 לחוק, כאשר הוטל קודם לכן עיצום כספי (ראה סעיף 2 להצעת החוק). אולם, אין בהצעת החוק התייחסות מפורשת לסיטואציה ההפוכה, סיטואציה בה קודם להטלת העיצום הכספי ניתן תוקף של צו מוסכם. גם אין בהצעת החוק התייחסות כלשהי ליחס בין עיצום כספי לבין קביעה של הממונה לפי סעיף 43 לחוק ההגבלים.
21. התיקון המוצע כאן ימנע את חשיפתו של המפר לסנקציה כפולה במישור המנהלי, בדומה לקבוע בחוק ההגבלים בהקשרים אחרים (ראה סעיף 50ב(א) לחוק ההגבלים). כך מתחייב גם לעניין העיצום הכספי, שכן אין סיבה להטיל על המפר סנקציה מנהלית כפולה. אין סיבה גם להשית על המפר קביעה מנהלית, על כל המשמעויות הנלוות לכך, וגם להטיל עליו עיצום כספי, בשיעור שעלול להיות משמעותי ביותר.
22. **הצעה שניה:** מוצע לקבוע כי שיעור העיצום הכספי ייגזר ממחזור המכירות בתחום הפעילות בו בוצעה הפרה בלבד, להבדיל ממחזור המכירות הכולל של התאגיד.

23. כך יימנע מצב בלתי סביר בו אף שהפעילות של תאגיד מסוים בתחום ההפרה היא מצומצמת ביותר, החשיפה היא לסנקציה הנגזרת ממחזור המכירות הכולל של התאגיד, כפי שמציעה הצעת החוק הנוכחית.
24. להצעה זו משנה חשיבות, שכן שיעור העיצום הכספי, כפי שהוגדר בהצעת החוק הנוכחית, עלול להוביל להטלת עיצומים כספיים בסכומים אסטרונומיים, באופן שעלול למוטט תאגידים. ברי כי אין זו כוונת הרשות, כך גם הבהיר במפורש עו"ד אורי שוורץ, היועץ המשפטי של הרשות, בדיון בוועדה. המנגנון המוצע יבטיח גם כי הסנקציה שתוטל תהא **מידתית** ותמנע אפליה, שכן היא תיקבע על סמך **הפרמטר הרלוונטי** - מחזור המכירות של התאגיד **בתחום ההפרה בלבד**, להבדיל ממחזור הפעילות הכולל של תאגיד.
25. יוער, כי הרשות עצמה, בהקשר אחר, הכירה בכך שסנקציה מנהלית צריכה להיקבע בזיקה לתחום הפעילות הרלוונטי להפרה בגינה מוטלת הסנקציה. כך, בטיוטת גילוי דעת של הרשות שפורסמה לאחרונה (ביום 27 בספטמבר 2011), בעניין ביצוע בפועל של מיזוגים שאינם מעלים חשש תחרותי, נקבע, כי כאשר בוצע מיזוג מבלי שנתבקש אישור מראש בשל טעות, והמיזוג אינו מעלה חשש לפגיעה בתחרות, הממונה ימנע מלנקוט צעדי אכיפה, בכפוף לאישור צו מוסכם שעיקרו תשלום לקופת המדינה 1% **משווי עסקת המיזוג** (ולא יותר ממיליון ₪). כלומר, הממונה הביע דעתו כי הסנקציה המנהלית (סכום כספי שישולם על פי הצו המוסכם באותו מקרה) צריכה **להיגזר מערך העסקה** שביחס אליה בוצעה ההפרה - ובמילים אחרות, **הפעילות הרלוונטית להפרה**.
- זוהי אמת מידה ראויה שכדאי ליישמה גם בענייננו.
26. **הצעה שלישית: מוצע לקבוע ביחס לשש ההוראות המנויות בסעיף 50ד(א)(1)-(6) שיעור עיצום כספי מרבי דיפרנציאלי, לפי מידת חומרת ההפרה.**
27. הבחנה בין הפרות מדרגות חומרה שונות מצויה כבר היום בחוק ההגבלים (הגם אם באופן חלקי) וזאת במסגרת סעיף 47א לחוק האמור. סעיף זה קובע עונשי מאסר וקנס **חמורים יותר** לעבירות שנעשו ב"נסיבות מחמירות". "נסיבות מחמירות" מוגדרות בחוק כ"נסיבות שבהן עלולה להיגרם פגיעה משמעותית בתחרות בעסקים", בין השאר בשל חלקו ומעמדו של הנאשם בענף; פרק הזמן שבו התקיימה העבירה; הנזק שנגרם או הצפוי להיגרם; טובת הנאה שהופקה מהעבירה.
28. ההבחנה בין הפרות שונות לפי מידת חומרתן, עולה בקנה אחד עם מנגנוני עיצומים כספיים בחוקים כלכליים אחרים ובכלל זה, חוק ני"ע שתוקן על ידי כנסת זו לאחרונה. בחוקים אלה נעשתה הבחנה בין הפרות של הוראות מדרגות חומרה שונות, בין היתר לעניין שיעור העיצום הכספי המרבי (או הקבוע). שיעור שנקבע באופן דיפרנציאלי, לפי חומרת ההוראה המופרת.
29. בהתאם לכך, מוצע לקבוע כי הפרה של הוראה המנויה בסעיף 50ד(א)(1)-(6) לחוק, **שנעשתה בנסיבות מחמירות** כהגדרתן בסעיף 47א לחוק ההגבלים, תקנה לממונה סמכות להטיל עיצום כספי באותו שיעור שקבוע כיום בהצעת החוק (כלומר על מפר שמחזור המכירות שלו עולה על 10,000,000 שקלים חדשים, עיצום כספי בשיעור מרבי של 10% ממחזור המכירות של התאגיד בתחום הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום הכספי לא יעלה על 30 מיליון שקלים חדשים; ועל מפר אחר, עיצום כספי בשיעור מרבי של 1,000,000 שקלים חדשים).

30. לעומת זאת בגין הפרת הוראה המנויה בסעיף 50ד(א)(1)-(6) **שלא נעשתה בנסיבות מחמירות**, ובגין הפרה של הוראה המנויה בסעיף 50ד(א)(7) בנוסח הצעתנו, שעניינה מענה לדרישת נתונים של הרשות (הפרה שהיא מטבעה טכנית),⁴ תוקנה לממונה סמכות להטיל עיצומים כספיים מרביים **פחותים**: על מפר שמחזור המכירות שלו עולה על 10,000,000 שקלים חדשים, עיצום כספי בשיעור מרבי של 3% ממחזור המכירות של התאגיד בתחום ההפרה, ובלבד שסכום העיצום הכספי לא יעלה על 10 מיליון שקלים חדשים; ועל מפר אחר, עיצום כספי בשיעור מרבי של 300,000 שקלים חדשים.

31. לטעמנו, קבלת הצעתנו תבטיח **מידתיות** בין חומרת ההפרה לבין הסנקציה המרבית בגינה, **באופן שייצור הרתעה אפקטיבית** ויאפשר אכיפה טובה יותר של חוק ההגבלים.

32. סנקציה מידתית **תמגר את הרתעת היתר הקיימת כיום ביחס לחלק מהפעולות העסקיות במשק. הרתעת היתר הזו היא תולדה ישירה של** חוסר הוודאות הקיימת כיום בקשר עם היקף תחולתו של חוק ההגבלים, וזאת לנוכח ההגדרות הרחבות במיוחד הכלולות בו. אין סיבה כי הפרה שאינה מובילה לפגיעה בתחרות, תהא כפופה לסנקציה של עיצום כספי בשיעור המרבי המוצע כיום בהצעת החוק. בד בבד יובטח, כי ההפרות החמורות ביותר, אלו שחוק ההגבלים מבקש למנוע אותן בראש ובראשונה, יוכלו לגרור עמן הטלת עיצום הכספי בהתאם לשיעור שקבוע כיום בהצעת החוק.

33. קבלת הצעתנו תביא **לשקיפות** רבה יותר בהליך קבלת ההחלטות של הרשות המנהלית, **וודאות** באשר להיקף וחומרת הסנקציה שעשויה להיות מוטלת על המפר. ערכים שצריכים להיות נר לרגליה של כל רשות מנהלית, בוודאי של רשות המחזיקה בסמכויות רבות ונרחבות כל כך.

34. יש לציין, כי בעקבות הדיון בוועדה צפוי אמנם להיווסף להצעת החוק סעיף המונה קריטריונים לקביעת גובה העיצום הכספי שיוטל בפועל. אלא שאנו סבורים כי בכך לא די. לדעתנו, וכפי שיוסבר להלן, הצעת החוק צריכה להבחין **מלכתחילה** בין הפרות מדרגות חומרה שונות, ולא להסתפק רק בקריטריונים שיישמו בדיעבד, בעת קביעת גובה העיצום הכספי בפועל. זאת, בעיקר, מטעמים של מידתיות וודאות.

על רקע האמור להלן הצעותינו המסומנות לעניין שינוי סעיף 50 להצעת החוק:

1. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 50 יבוא:

עיצום כספי 50ד (א) הפר אדם הוראה מהוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, חלף הליכים לפי סעיפים 50ב(א) ו-43(א) לחוק, בסכום של עד שלוש מאות אלף מיליון שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה

⁴ ראה בעניין זה תזכיר חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 12), התשע"ע-2010, (פורסם באתר רשות ההגבלים העסקיים ביום 19.9.2010). מופיע בכתובת: <http://archive.antitrust.gov.il/ANTSearchItems.aspx?Subject=100184>.

להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד שלושה-עשרה אחוזים ממחזור המכירות באמצעות הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 10 30 מיליון שקלים חדשים:

(1) היה צד להסדר כובל, כולו או מקצתו, בלא אישור, היתר זמני, פטור או פטור סוג, או הפר תנאי מהתנאים שבהם הותנה אישור, היתר או פטור כאמור, בניגוד להוראות סעיף 4;

(2) עשה מעשה שיש בו משום מיזוג, מלא או חלקי, שלא בהתאם להוראות לפי פרק ג', ובכלל זה הפר תנאי שקבע בית הדין או הממונה לפי סעיפים 21(א) או 22(ג);

(3) עשה מעשה או מחדל המהווה סירוב בלתי סביר לספק או לרכוש נכס או שירות שבמונופולין, בניגוד להוראות סעיף 29, או המהווה ניצול לרעה של מעמדו, בניגוד להוראות סעיף 29א, ובלבד שהמעשה או המחדל כאמור הם מסוג המעשים או המחדלים שקבע לעניין זה הממונה, ברשומות;

(4) הפר הוראה שנתן הממונה לגבי מונופולין לפי סעיף 30;

(5) הפר הוראה שנתן הממונה לגבי קבוצת ריכוז לפי סעיף 31ג;

(6) הפר הוראה מהוראות צו מוסכם שניתן לפי סעיף 50ב.

(7)-(ב) הפר אדם דרישה למסור ידיעות, מסמכים, פנקסים או שאר תעודות, שניתנה לפי סעיף 46(ב); רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של עד שלוש מאות אלף שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד שלושה אחוזים ממחזור המכירות כאמור, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על עשרה מיליון שקלים חדשים.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), הפר אדם הוראה מהוראות סעיף 50ד(א)(1)-(6) בנסיבות מחמירות, כמשמעותן לפי סעיף

47א, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של עד מיליון שקלים חדשים; ואם היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד עשרה אחוזים ממחזור המכירות בתחום הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 30 מיליון שקלים חדשים.

(ג) בסעיף זה, "מחזור מכירות" - כמשמעותו לפי סעיף 17.

א.2. הוספת סעיפים 50ה, 150, 150 לחוק ההגבלים

35. מה בהצעת החוק: לפי הצעת החוק, לאחר שסבר הממונה כי בוצעה הפרה, ועובר להטלת העיצום הכספי בפועל, תימסר לגורמים המעורבים בהפרה הודעה כתובה המפרטת את המעשים המקימים את ההפרה לכאורה, את סכום העיצום, ואת הזכויות והאמצעים העומדים לרשות המפר ("הודעה על כוונת חיוב"). עם קבלת הודעה על כוונת חיוב, קמות למפר שתי זכויות עיקריות והן, זכות העיון וזכות השימוע.

36. זכות העיון מוגבלת לעיון במידע "שבידי הממונה, הנוגע להפרה... והדרוש לו [למפר - הח"מ] לשם קיום זכות הטיעון", בכפוף לסייגים הקבועים בחוק חופש המידע, תשנ"ח-1988 ("חוק חופש המידע"). על פי נוסח זה, הממונה הוא זה שקובע מהו החומר ש"נוגע להפרה" והחומר "שדרוש" למפר במסגרת קיום זכות הטיעון שלו. ואילו זכות השימוע כוללת זכות טיעון בכתב **בלבד**, בפני הממונה.

37. יותר מכך, באשר לזכות העיון המוקנית למפר, הרי שזו מוגבלת במידה רבה, על ידי הסייגים הרחבים הקבועים בחוק חופש המידע. הגבלה זו אינה מאפשרת למפר לעיין בחומר הרלוונטי להחלטת הממונה להטיל עיצום כספי. בשים לב לכך שנטל ההוכחה בערר בפני בית הדין להגבלים עסקיים מוטל על המפר העורר (ולא על הרשות) - הרי שמדובר בהגבלה בלתי ראויה, אבסורדית.

38. הצעת החוק גם **אינה** מקנה למפר (לפחות לא במפורש) זכויות דינויות מספקות לצורך קיום הליך שימוע שיסייע לו להגיע לחקר האמת ויבטיח לו הליך הוגן ואפקטיבי. לקושי זה משנה חומרה בהתחשב בכך שהליך השימוע מתנהל בפני הממונה - אותו גורם שסבר מלכתחילה כי בוצעה הפרה וכי יש להטיל עיצום כספי על המפר - אשר מרכזו בידיו מקבץ סמכויות רחב וחריג, כך גם ביחס לרגולטורים אחרים.

39. יוער, כי ביקורת דומה נמתחה לאחרונה גם לגבי ההסדר בחוק ני"ע. אין ספק שהדברים יפים שבעתיים בענייננו, כאשר הליך השימוע מתנהל לפי הצעת החוק בפני הממונה, ואף אם תוסף חובת היוועצות בוועדת הפטורים והמיזוגים כאמור, הרי שמדובר בהיוועצות גרידא. יוער, כי בדיון בוועדת הכלכלה נושא זה זכה לביקורות רבות, אלא שטרם ניתן לקושי זה מענה.

40. הצעה לשינוי: על רקע האמור, מוצע להקנות למפר זכות עיון דומה לזו המוקנית בהליך הפלילי. כן, מוצע להקנות למפר זכות לעיין בתיק הרשות במלואו, וכן לבחור אם לטעון טענותיו בכתב או בעל

פה, זכות לזמן אנשים מטעמו שיופיעו בפני הממונה, וכן זכות לחקור עדים, בין אם זומנו על ידו ובין אם לאו. בהתאם, מוצע גם לקבוע כי הממונה יידע את המפר אודות זכויות אלה בהודעה על כוונת חיוב. הצעתנו עולה בקנה אחד עם דברי מלומדים בדבר חובת השימוע בהליך המנהלי, בנסיבות בהן להליך המנהלי אופי מעין שיפוטי כבענייננו.

להלן הצעותינו המסומנות:

	הודעה על	
	כוונת חיוב	ה50
<p>(א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 50ד (בפרק זה - המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה - הודעה על כוונת חיוב).</p> <p>(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה בין השאר את אלה:</p> <p>(1) המעשה או המחדל (בפרק זה - המעשה), המהווה את ההפרה;</p> <p>(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לשלמו;</p> <p>(3) זכותו של המפר לקבל לידי את המידע הנוגע להפרה בהתאם להוראות סעיף 150;</p> <p>(4) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה; <u>זכותו לזמן אנשים מטעמו שיופיעו בפני הממונה; וזכותו לחקור אנשים שמופיעים בפני הממונה (בין אם זומנו על ידו ובין אם לאו), לפי הוראות סעיף 50ז.</u></p>		
	זכות העיון	150
<p>(א) מפר זכאי לעיין בכל המידע שבידי הממונה, הנוגע להפרה שבשלה נמסרה לו הודעה על כוונת חיוב והדרוש לו לשם קיום זכות הטיעון לפי סעיף 50ז, ולהעתיק מידע כאמור, והכל בתוך פרק זמן סביר לפני המועד הגשת הטענות לפי הסעיף האמור שנקבע לקיום חובת השמיעה.</p> <p>(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) - אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.</p> <p>(1) זכות העיון לא תחול לגבי מידע שהוראות סעיפים 9(א) או 14 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (בפרק זה - חוק חופש המידע) חלות לגביו.</p> <p>(2) הממונה רשאי שלא לאפשר למפר לעיין במידע ולהעתיק מידע, שהוראות סעיף 9(ב) לחוק חופש המידע חלות לגביו, ובלבד שהממונה לא ימנע עיון מטעם זה, אלא במידה הנדרשת</p>		

על ידי אותו טעם:

- זכות הטיעון 150 (א) מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, לפי הוראות סעיף 50ה, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב או בעל-פה, לפני הממונה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, ולזמן אנשים מטעמו שיופיעו לפני הממונה, ולחקור עדים שמופיעים לפניו (בין אם זומנו על יד המפר ובין אם לאו), בתוך 60 ימים ממועד מסירת ההודעה (בסעיף זה - חובת שמיעה).
- (ב) הממונה רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) בתקופה שלא תעלה על 60 ימים, מנימוקים שיירשמו.

א.3. הוספת סעיף 50טו לחוק ההגבלים

41. **מה בהצעת החוק:** לפי הצעת החוק, תשלום עיצום כספי אינו גורע מאחריותו הפלילית של המפר. כלומר, המפר חשוף לסיכון כפול: גם לאחר שהתנהל נגדו הליך אכיפה מנהלי - על כל שלביו והיבטיו, ולאחר שהוטל עליו עיצום כספי, המפר אינו זוכה לסופיות דיון ואינו יכול לשקוט, שכן הוא עודנו חשוף לסנקציה פלילית (בד בבד יובהר, כי הצעת החוק קובעת, שבמידה ושילם המפר את העיצום הכספי שהוטל עליו, ולאחר מכן הוגש נגדו כתב אישום, סכום העיצום הכספי ששולם יחזור לו).
42. **הצעה לשינוי:** מוצע לקבוע כי ההליך הפלילי והטלת העיצום הכספי חלופיים זה לזה, במובן זה ששימוש בסמכות להטיל עיצום כספי **תמנע** את השימוש בסמכות האכיפה הפלילית, ולהיפך. הצעתנו עולה בקנה אחד עם אחת מאושיות שיטת משפטנו, הוא **עיקרון סופיות הדיון**. עיקרון זה מקבל משנה חשיבות בענייננו, לנוכח חומרת הסנקציות אליהן חשוף המפר - על ההיבט העונשי שבהן, ולנוכח פוגעניות החקירה ההגבל עסקית.
43. יובהר, כי גם בית המשפט העליון, סבר בנסיבות שהובאו בפניו, כי כאשר לסנקציה המנהלית אפקט עונשי - כשם שהדבר בענייננו - לא ראוי להטילה, כאשר על אותו המעשה הוטל גם עונש פלילי.⁵
44. זאת ועוד. הוספת אמצעי אכיפה משמעותי, באופן גורף, על כל ההוראות המרכזיות בחוק ההגבלים, לצד סנקציה פלילית שחלה כיום ממילא על כל הוראות החוק, עלולה להחריף את הרתעת היתר הקיימת כיום בקשר עם הפרות של חלק מהוראות החוק, וכן להחריף את חוסר המידתיות הקיימת ממילא.
45. שיקול נוסף שיש לקחת בחשבון, והועלה גם במהלך הדיון בוועדה, הוא, כי הטלת סנקציה של עיצום כספי מבלי שתהיה בה כדי למנוע את האפשרות של הגשת כתב אישום פלילי, תחתור תחת אחת ממטרותיה העיקריות של הצעת החוק, היא - ייעול הליכי האכיפה בגין הפרות של חוק ההגבלים. כך, שכן כל עוד העיצום הכספי לא מונע פתיחתו של הליך אכיפה פלילי, למפר הפוטנציאלי - בידעו

⁵ בפסק דינו של כבי' השופט אי' מצא, ע"א 1497/01 הובר נ' הממונה האזורי מע"מ, חיפה, פד"י נו(5), 947 (2003), ראה כבי' השופט לבטל סנקציה של קנס מנהלי - סנקציה בעלת אופי עונשי שמצויה בשיקול דעתו של הממונה האזורי בענייננו מע"מ - כאשר בגין אותו מעשה הוטל גם עונש פלילי.

כי תשלום העיצום לא יבטיח לו סיום של הליכי האכיפה בקשר עם ההפרה הנטענת ואף ייתכן כי יצטייר בפני בית המשפט - ככל שיוגש כתב אישום - כהודאה בכך שביצע את ההפרה הנטענת - יהיה תמריץ לעכב את הליך הטלת העיצום הכספי ותשלומו (בין אם על ידי עיכוב הליכי השימוע, עיכוב בתשלום, ערר לבית הדין וכיו"ב), הכל כדי שלא ייתפש כמי שמודה בהפרה. מצב דברים זה בוודאי שיפגע בהשגת תכלית הצעת החוק, ויביא לסרבול הליכי האכיפה.

להלן הצעתנו המסומנת:

שמירת אחריות

פלילית	50טו	(א) <u>נמסרה הודעה על כוונת חיוב למפר, לא יוגש בשל המעשה או המחדל המהווה את ההפרה כתב אישום נגד המפר. תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 50ד, המהווה עבירה.</u>
		(ב) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יחויב בשל אותה הפרה בתשלום עיצום כספי, ואם שילם המפר עיצום כספי – יוחזר לו סכום העיצום הכספי ששולם, בתוספת הפרשי הצמדת וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

א.4. הוספת סעיף 50טז מהצעת החוק

46. מה בהצעת החוק: הצעת החוק אוסרת על עריכת הסדרים לשיפוי וביטוח של מפריס פוטנציאליים, בגין עיצום כספי שיוטל על פיה. איסור זה הוא אימוץ עיוור של האיסור שהוכנס לאחרונה לחוק ני"ע (במסגרת התיקון שנעשה לחוק זה בקשר עם עיצומים כספיים), חרף הביקורת הקשה שנשמעה כנגדו, הן מפיהם של יוזמי התיקון לחוק ני"ע בעצמם ופרופ' גושן בראשם (יו"ר הרשות לני"ע דאז),⁶ והן מפיהם של איגודים שונים שעתרו לבג"ץ בעניין זה.
47. נזכיר, כי ה"צידוק" להטלת איסור מסוג זה טמון כביכול ברצון להבטיח הרתעה מספקת. אלא שבענייננו קיים חשש של ממש להרתעת יתר גם ללא האיסור המדובר. כך בפרט לנוכח סכומי העתק שעלולים להיות מוטלים על המפר, ובהתחשב בסמכויות הנוספות שבידי הממונה.
48. יתירה מכך: מפסק דין שניתן לאחרונה על ידי בית המשפט העליון, בו נדונו העתירות שהוגשו כנגד האיסור על עריכת הסדרים לשיפוי וביטוח בחוק ני"ע, עולה, כי אף לשיטת בית המשפט העליון קיימות טענות של ממש כנגד הגיונו של ה"צידוק" האמור. כך למשל הבהיר בית המשפט העליון, כי "אין לבטל את נימוקי העותרים במחי יד" וכי "רבים מטילים ספק" בהגיונה של הבחירה לאסור על עריכת הסדרים ביטוח ושיפוי בגין סנקציה מנהלית.

⁶ ראו בהקשר זה פרוטוקול של ועדת הכספים, הכנסת ה-18 (27.7.2010).

49. בית המשפט העליון סבר, כי ניתן להעלות שורה של טענות כנגד הגיונו של "צידוק" ההתעה וביניהן: התמריצים שחברות הביטוח מספקות למפר הפוטנציאלי להימנע מלהביא להתרחשות מקרה הביטוח (בצורת הנחות במקרה של העדר תביעות ולחילופין, הגדלת הפרמיה ושיעור ההשתתפות העצמית אצל מי שהביא להתרחשות מקרי ביטוח); וכן, שקיומו של ביטוח מאפשר למבוטח לקבל מידע על השפעת התנהגותו על מצבו הכלכלי, דבר שמשמש אף הוא כתמריץ לנקוט בצעדים למניעת התרחשות המקרה הביטוחי (למען שלמות התמונה נציין כי בית המשפט העליון דחה בסופו של דבר את העתירות, אך זאת מהטעם כי הן אינן בשלות).
50. נדמה כי יש להביא בחשבון שיקולים אלה גם כעת. הטמעת נורמה של עריכת הסדרי שיפוי וביטוח תבטיח כי מפרים פוטנציאליים ינקטו באמצעים ממשיים שיבטיחו כי חוק ההגבלים יישמר. זאת ועוד. כפי שצוין בדיון בוועדה, הטעם לאיסור שיפוי וביטוח מקורו באמירה חברתית מוסרית לפיה ראוי שהאדם שביצע את העבירה הוא שיישא בעונש בגינה. דברים אלה נכונים בוודאי ביחס לעבירות פליליות, אולם לא כך הם פני הדברים ביחס להפרות מנהליות. למעשה, הסדרים לשיפוי וביטוח אחריות נועדו בדיוק לסיטואציות בהן מדובר בהפרות מנהליות-טכניות באופיין, להבדיל מעבירות פליליות הנושאות קלון חברתי מוסרי.
51. הצעה לשינוי: על רקע האמור, מוצע לקבוע, למען הסדר הטוב ולהסרת כל ספק, כי עריכת הסדרי שיפוי וביטוח של מפרים פוטנציאליים, בגין עיצום כספי שיוטל, מותרת היא. מדובר בהסדר העולה בקנה אחד עם הוראות חוק החברות, תשנ"ט-1999 בעניין זה (ראה פרק שלישי, סימן ג').

להלן הצעתנו המסומנת:

איסור שיפוי	50טז	(א) על אף האמור בכל דין, ובלי לגרוע מהוראות סעיפים 262 עד 264 לחוק החברות -
וביטוח		(1) תאגיד רשאי ~~אך~~ לבטח, במישרין או בעקיפין, הליך לפי פרק זה (בסעיף זה - הליך);
		(2) חוזה לביטוח למקרה ביטוח של הליך - בטל;
		(3) תאגיד רשאי ~~לא~~ ~~ישפה~~ ~~ולא~~ ~~ישלם~~ לשפות ולשלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל בהליך על בעל השליטה בו, נושא משרה או על עובד שלו;
		(4) בעל שליטה בתאגיד ~~לא~~ ~~ישפה~~ ~~ולא~~ ~~ישלם~~ רשאי לשפות ולשלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל בהליך על התאגיד, על נושא משרה או על עובד בתאגיד;
		(5) הוראה או התחייבות לשיפוי בשל הליך - בטלה.
		(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), ~~בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א)~~ , תאגיד או בעל שליטה בו רשאי לשפות או לבטח אדם בשל הוצאות שהוציא בקשר עם הליך שהתנהל

בעניינו של האדם, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, ולרבות בדרך של שיפוי מראש.

(ג) לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי או לביטוח לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) פסקה (1) של נושא משרה בתאגיד, אלא אם כן נקבעה בתקנון החברה הוראה המתירה זאת.

ב. הוספת סעיף 50 לחוק ההגבלים

52. **מה בהצעת החוק:** הצעת החוק אינה כוללת מגבלת זמן להטלת עיצום כספי. משכך, עלולה לעלות טענה לפיה הממונה רשאי, לכאורה, להטיל עיצום כספי בגין הפרה של כל אחת מהוראות סעיף 50, ללא קשר לאופייה ולחומרתה, בכל עת, וגם שנים רבות לאחר שבוצעה או הסתיימה.
53. לאקונה זו בהצעת החוק היא **חריגה** ביחס לחוקים אחרים המעגנים הסדרים של עיצומים כספיים ובפרט ביחס לחוק ני"ע. חוק ני"ע שעודכן כאמור לאחרונה, **קובע תקופות התיישנות דיפרנציאליות** בין שנה לשבע שנים, בהתאם לחומרת ההוראה שהופרה. העדרה של תקופת התיישנות גם עומד בניגוד לעקרונות יסוד בשיטת משפטנו שעניין וודאות, סופיות הדין, שקיפות בתהליך קבלת החלטות של רשות מנהלית ואכיפה שוויונית.
54. **הצעה לשינוי:** מוצע לקבוע **תקופות התיישנות דיפרנציאליות**, בהתאם להבחנה שהוצעה לעיל במסגרת פרק א.1. כך, שלעניין הפרה של אחת מהוראות סעיף 50(א)(1)-(6) שנעשתה בנסיבות מחמירות תקבע תקופת התיישנות של שבע שנים ממועד ביצוע ההפרה (תקופת ההתיישנות הארוכה ביותר הקבועה במנגנון עיצומים כספיים בחוק ני"ע); לעניין הפרה אחרת של אחת מהוראות סעיף 50(א)(1)-(6), תקבע תקופת התיישנות של חמש שנים ממועד ביצוע ההפרה; ולעניין הפרה של ההוראה המנויה בסעיף 50(א)(7), בנוסח הצעתנו (אי מענה לדרישת נתונים), תקבע תקופת התיישנות של שנה מהמועד שבו גילתה הרשות את ביצוע ההפרה או שלוש שנים ממועד ביצוע ההפרה, לפי המוקדם.
55. כאמור, הצעתנו עולה בקנה אחד עם הסדרים שנקבעו במנגנונים עדכניים של עיצומים כספיים בחקיקה הכלכלית בישראל. הצעתנו מתחייבת גם לנוכח השונות הרבה בין סוגי ההפרות השונות הפוטנציאליות לפי חוק ההגבלים מבחינת דרגת חומרתן: אין להשוות בין קרטל אופקי חמור שפגע בתחרות, לבין הפרה "טכנית" כגון אי מענה לדרישת נתונים, או הסדר בלעדיות אנכי שלא הוביל ל"חסימה" של שווקים.

להלן הצעתנו המסומנת:

מגבלת זמן
לעניין הטלת
עיצום כספי

50 כ (א) בסעיף זה, "התקופה הקובעת" - התקופה כמפורט להלן,
לפי העניין:

(1) לעניין הפרה של הוראה מהוראות סעיף 50(א)(1)-(6)

לעיל, שנעשתה בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף זה -
שבע שנים ממועד ביצוע ההפרה;

(2) לעניין הפרה אחרת של הוראה מהוראות סעיף
50ד(א)(1)-(6) לעיל - חמש שנים ממועד ביצוע ההפרה;

(3) לעניין הפרה של ההוראה בסעיף 50ד(א)(7) לעיל -
שנה מהמועד שבו גילתה הרשות את ביצוע ההפרה או
שלוש שנים ממועד ביצוע ההפרה, לפי המוקדם.

(ב) לא תישלח הודעה על כוונת חיוב לאחר התקופה הקובעת.

(ג) במניין התקופה הקובעת לא יובא בחשבון פרק הזמן שבו
נבצר מהממונה להשלים את הליך בירור ההפרה בשל אחד
מאלה:

(1) הימצאות המפר מחוץ לישראל;

(2) התחמקות המפר;

(3) מצבו הרפואי או הנפשי של המפר;

(4) לא ניתן לאתר את המפר במאמץ סביר.

ג. הוספת הוראות מעבר

56. **מה בהצעת החוק:** הצעת החוק נעדרת התייחסות כלשהי לעניין תחולתה על הפרות שבוצעו ערב יום התחילה. כך נוצרת אי ודאות באשר לתחולת מנגנון העיצום הכספי על הפרות שהתרחשו לפני הצעת החוק, אם אמנם תאומץ.
57. **הצעה לשינוי:** מוצע לקבוע במפורש כי על הפרות שבוצעו ערב יום התחילה של התיקון לחוק ההגבלים לפי הצעת החוק, יחולו הוראות החוק כנוסחם ערב יום התחילה.
58. הצעה זו היא מתבקשת לנוכח חומרתו של מנגנון העיצום הכספי לפי הצעת החוק. הבהרה מפורשת וברורה לפיה לא תהא רטרואקטיביות בהטלת העיצום הכספי, תבטיח כי הצעת החוק תעלה בקנה אחד עם עקרון יסוד לפיו "אין עונשין אם לא מזהירין".
59. הצעה זו גם עולה בקנה אחד עם ההסדר הקבוע בחוק ני"ע, ביחס לעדכון שנעשה לאחרונה במנגנון לעיצומים כספיים.

להלן הצעתנו המסומנת:

הוראות מעבר

3. (א) על הפרה שבוצעה ערב יום התחילה, יחולו הוראות החוק כנוסחם
ערב יום התחילה של סעיפים 50 - 55כ.

עד כאן הצעות האיגוד. לטעמנו, אימוצן של ההצעות הללו חיוני הוא על מנת להקחות את הקשיים המאפיינים את הצעת החוק בנוסחה דהיום. ככל שיידרשו הרחבות או הבהרות, נשמח לסייע.

בכבוד רב ובברכה,
 קרן כהן, עו"ד
 טליה סולומון, עו"ד
 טל אייל-בוגר, עו"ד
 פישר בכר חן וול אוריון ושות'

העתק: פרופ' דייוויד גילה, הממונה על הגבלים עסקיים
 עו"ד אורי שוורץ, היועץ המשפטי, רשות ההגבלים העסקיים
 ד"ר שלומי פריזט, כלכלן ראשי, המשנה לממונה על הגבלים עסקיים
 עו"ד אתי בנדלר, היועצת המשפטית לוועדת הכלכלה
 עו"ד אבי ליכט, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה לנושאי כלכלה

נספח א'

1. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 50ג יבוא:

עיצום כספי 750 (א) הפר אדם הוראה מהוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, חלף הליכים לפי סעיפים 50ב(א) ו-43(א) לחוק, בסכום של עד שלוש מאות אלף מיליון שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד שלושה עשרה אחוזים ממחזור המכירות - באמצעות חום הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 10 - 30 מיליון שקלים חדשים:

(1) היה צד להסדר כובל, כולו או מקצתו, בלא אישור, היתר זמני, פטור או פטור סוג, או הפר תנאי מהתנאים שבהם הותנה אישור, היתר או פטור כאמור, בניגוד להוראות סעיף 4;

(2) עשה מעשה שיש בו משום מיזוג, מלא או חלקי, שלא בהתאם להוראות לפי פרק ג', ובכלל זה הפר תנאי שקבע בית הדין או הממונה לפי סעיפים 21(א) או 22(ג);

(3) עשה מעשה או מחדל המהווה סירוב בלתי סביר לספק או לרכוש נכס או שירות שבמונופולין, בניגוד להוראות סעיף 29, או המהווה ניצול לרעה של מעמדו, בניגוד להוראות סעיף 29א, ובלבד שהמעשה או המחדל כאמור הם מסוג המעשים או המחדלים שקבע לעניין זה הממונה, ברשומות;

(4) הפר הוראה שנתן הממונה לגבי מונופולין לפי סעיף 30;

(5) הפר הוראה שנתן הממונה לגבי קבוצת ריכוז לפי סעיף 31ג;

(6) הפר הוראה מהוראות צו מוסכם שניתן לפי סעיף 50ב.

(7)

~~(ב)הפר אדם דרישה למסור ידיעות, מסמכים, פנקסים או שאר תעודות, שניתנה לפי סעיף 46(ב); רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של עד שלוש מאות אלף שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד שלושה אחוזים ממחזור המכירות כאמור, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על עשרה מיליון שקלים חדשים.~~

(ב) הפר אדם הוראה מהוראות סעיף 50ד(א)(1)-(6) בנסיבות מחמירות, כמשמעותן לפי סעיף 47א, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של עד מיליון שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד עשרה אחוזים ממחזור המכירות בתחום הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 30 מיליון שקלים חדשים.

(ג) בסעיף זה, "מחזור מכירות" - כמשמעותו לפי סעיף 17.

הודעה על

ה50 כוונת חיוב

(א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 50ד (בפרק זה - המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה - הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה בין השאר את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה - המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לשלמו;

(3) זכותו של המפר לקבל לידי את המידע הנוגע להפרה בהתאם להוראות סעיף 150;

(4) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה; זכותו לזמן אנשים מטעמו שיופיעו בפני הממונה; וזכותו

לחקור אנשים שמופיעים בפני הממונה (בין אם זומנו על ידו ובין אם לאו), לפי הוראות סעיף 150.

(א) מפר זכאי לעיין בכל המידע שבידי הממונה, הנוגע להפרה שבשלה נמסרה לו הודעה על כוונת חיוב והדרוש לו לשם קיום זכות הטיעון לפי סעיף 150, ולהעתיק מידע כאמור, והכל בתוך פרק זמן סביר לפני המועד הגשת הטענות לפי הסעיף האמור שנקבע לקיום חובת השמיעה.

150 זכות העיון

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) - אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

(1) זכות העיון לא תחול לגבי מידע שהוראות סעיפים 9(א) או 14 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (בפרק זה - חוק חופש המידע) חלות לגביו.

(2) הממונה רשאי שלא לאפשר למפר לעיין במידע ולהעתיק מידע, שהוראות סעיף 9(ב) לחוק חופש המידע חלות לגביו, ובלבד שהממונה לא ימנע עיון מטעם זה, אלא במידה הנדרשת על ידי אותו טעם.

(א) מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, לפי הוראות סעיף 150, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב או בעל-פה, לפני הממונה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, ולזמן אנשים מטעמו שיופיעו לפני הממונה, ולחקור עדים שמופיעים לפניו (בין אם זומנו על יד המפר ובין אם לאו), בתוך 60 ימים ממועד מסירת ההודעה (בסעיף זה - חובת שמיעה).

150 זכות הטיעון

(ב) הממונה רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) בתקופה שלא תעלה על 60 ימים, מנימוקים שיירשמו.

החלטת הממונה

(א) הממונה יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 150, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי.

50n דרישת חיוב

(ב) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) -

(1) להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה - דרישת תשלום); בדרישת התשלום יציין הממונה, בין השאר,

את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו ;
 (2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו הודעה
 על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט
 הממונה את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 50ז, בתוך 30
 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב או בתוך תקופה
 ארוכה יותר שנקבעה לפי סעיף 50ז(ב), ככל שנקבעה, יראו את
 ההודעה על כוונת החיוב, בתום התקופה האמורה, כדרישת
 תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

סכום מעודכן של

העיצום הכספי 50ט

(א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת
 דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני
 הממונה כאמור בסעיף 50ז - ביום מסירת ההודעה על כוונת
 החיוב; הוגש ערר לפי סעיף 50יג או ערעור לפי סעיף 39 ועוכב
 תשלומו של העיצום הכספי - יהיה העיצום הכספי לפי סכומו
 המעודכן ביום ההחלטה בערר או בערעור.

(ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 50ד יתעדכנו ב-1
 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה - יום העדכון), בהתאם
 לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת מדד חודש
 דצמבר 2011; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא
 מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה "מדד" - מדד
 המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) הממונה יפרסם הודעה ברשומות על סכומי העיצום הכספי
 המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).

המועד לתשלום

העיצום הכספי 50י

העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת
 התשלום כאמור בסעיף 50ח.

הפרשי הצמדה

וריבית 50יא

לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו, לתקופת הפיגור,
 הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה,
 התשכ"א-1961 (בפרק זה - הפרשי הצמדה וריבית), עד
 לתשלומו.

<p>עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה).</p>	50יב	גביה
<p>(א) על דרישת תשלום רשאי מפר לערור לפני בית הדין בתוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה למפר, ויחולו על ערר כאמור הוראות סעיף 43(ג) בשינויים המחויבים.</p>	50יג	ערר לבית הדין
<p>(ב) אין בהגשת ערר לבית הדין לקבל את הערר שהוגש לפי סעיף קטן (א) או בהגשת ערעור על החלטת בית הדין בערר, לבית המשפט העליון, לפי סעיף 39, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך הממונה או אם הורה בית הדין או בית המשפט אחרת.</p>		
<p>(ג) החליט בית הדין לקבל את הערר שהוגש לפי סעיף קטן (א) או החליט בית המשפט העליון לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף 39, לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, יוחזר העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי בית הדין או בית המשפט, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.</p>		
<p>(א) הטיל הממונה עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, יפרסם בציבור את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:</p>	50יד	פרסום
<p>(1) דבר הטלת העיצום הכספי;</p>		
<p>(2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;</p>		
<p>(3) סכום העיצום הכספי שהוטל;</p>		
<p>(4) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין;</p>		
<p>(5) שמו של המפר - ככל שהמפר הוא תאגיד.</p>		
<p>(ב) הוגש ערר לבית הדין על דרישת התשלום, לפי סעיף 50יג, או הוגש ערעור על החלטת בית הדין בערר, לבית המשפט העליון, לפי סעיף 39, יפרסם הממונה את דבר הגשת הערר או הערעור, לפי העניין, ואת תוצאותיו.</p>		
<p>(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א) (5), רשאי הממונה לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.</p>		

(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם הממונה פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

שמירת אחריות

(א) נמסרה הודעה על כוונת חיוב למפר, לא יוגש בשל המעשה או המחדל המהווה את ההפרה כתב אישום נגד המפר. תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, המנויות בסעיף 250ד, המהווה עבירה.

1050

פלילית

(ב) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יחויב בשל אותה הפרה בתשלום עיצום כספי, ואם שילם המפר עיצום כספי - יוחזר לו סכום העיצום הכספי ששולם, בתוספת הפרשי הצמדת וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

איסור שיפוי

(א) על אף האמור בכל דין, ובלי לגרוע מהוראות סעיפים 262 עד 264 לחוק החברות -

1050

וביטוח

(1) תאגיד רשאי אך-לבטח, במישרין או בעקיפין, הליך לפי פרק זה (בסעיף זה - הליך);

(2) חובה לביטוח למקרה ביטוח של הליך - בטל;

(3) תאגיד רשאי לא ישפה ולא ישלם לשפות ולשלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל בהליך על בעל השליטה בו, נושא משרה או על עובד שלו;

(4) בעל שליטה בתאגיד לא ישפה ולא ישלם רשאי לשפות ולשלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל בהליך על התאגיד, על נושא משרה או על עובד בתאגיד;

(5) הוראה או התחייבות לשיפוי בשל הליך - בטלה.

(ב) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), תאגיד או בעל שליטה בו רשאי לשפות או לבטח אדם בשל הוצאות שהוציא בקשר עם הליך שהתנהל בעניינו של האדם, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, ולרבות בדרך של שיפוי מראש.

(ג) לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי או לביטוח לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) פסקה (1) של נושא משרת בתאגיד, אלא אם כן נקבעה בתקנון החברה הוראה המתירה זאת.

מגבלת זמן
לעניין הטלת
עיצום כספי

50 כ (א) בסעיף זה, "התקופה הקובעת" - התקופה כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין הפרה של הוראה מהוראות סעיף 50ד(א)(1)-(6)

לעיל, שנעשתה בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף זה - שבע שנים ממועד ביצוע ההפרה;

(2) לעניין הפרה אחרת של הוראה מהוראות סעיף

50ד(א)(1)-(6) לעיל - חמש שנים ממועד ביצוע ההפרה;

(3) לעניין הפרה של ההוראה בסעיף 50ד(א)(7) לעיל -

שנה מהמועד שבו גילתה הרשות את ביצוע ההפרה או שלוש שנים ממועד ביצוע ההפרה, לפי המוקדם.

(ב) לא תישלח הודעה על כוונת חיוב לאחר התקופה הקובעת.

(ג) במניין התקופה הקובעת לא יובא בחשבון פרק הזמן שבו

נבצר מהממונה להשלים את הליך בירור ההפרה בשל אחד מאלה:

(1) הימצאות המפר מחוץ לישראל;

(2) התחמקות המפר;

(3) מצבו הרפואי או הנפשי של המפר;

(4) לא ניתן לאתר את המפר במאמץ סביר.

2. תיקון סעיף 50 בסעיף 50ב(א) לחוק העיקרי, אחרי "50א" יבוא "או לפי פרק ז'1".

הוראות מעבר

3. (א) על הפרה שבוצעה ערב יום התחילה, יחולו הוראות החוק כנוסחם

ערב יום התחילה של סעיפים 50 - 50כ.

נספח ב'

1. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק העיקרי), אחרי סעיף 50 יבוא:

עיצום כספי T50 (א) הפר אדם הוראה מהוראות לפי חוק זה כמפורט להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, חלף הליכים לפי סעיפים 50ב(א) ו-43א לחוק, בסכום של עד שלוש מאות אלף שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד שלושה אחוזים ממחזור המכירות בתחום הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 10 מיליון שקלים חדשים:

(1) היה צד להסדר כובל, כולו או מקצתו, בלא אישור, היתר זמני, פטור או פטור סוג, או הפר תנאי מהתנאים שבהם הותנה אישור, היתר או פטור כאמור, בניגוד להוראות סעיף 4;

(2) עשה מעשה שיש בו משום מיזוג, מלא או חלקי, שלא בהתאם להוראות לפי פרק ג', ובכלל זה הפר תנאי שקבע בית הדין או הממונה לפי סעיפים 21א או 22ג);

(3) עשה מעשה או מחדל המהווה סירוב בלתי סביר לספק או לרכוש נכס או שירות שבמונופולין, בניגוד להוראות סעיף 29, או המהווה ניצול לרעה של מעמדו, בניגוד להוראות סעיף 29א, ובלבד שהמעשה או המחדל כאמור הם מסוג המעשים או המחדלים שקבע לעניין זה הממונה, ברשומות;

(4) הפר הוראה שנתן הממונה לגבי מונופולין לפי סעיף 30;

(5) הפר הוראה שנתן הממונה לגבי קבוצת ריכוז לפי סעיף 31ג);

(6) הפר הוראה מהוראות צו מוסכם שניתן לפי סעיף 50ב.

(7) הפר אדם דרישה למסור ידיעות, מסמכים, פנקסים או שאר תעודות, שניתנה לפי סעיף 46ב).

(ב) הפר אדם הוראה מהוראות סעיף 50ד(א)1)-(6) בנסיבות

מחמירות, כמשמעותן לפי סעיף 47א, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בסכום של עד מיליון שקלים חדשים; היה לאדם, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על עשרה מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד עשרה אחוזים ממחזור המכירות בתחום הפעילות בו בוצעה ההפרה, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 30 מיליון שקלים חדשים.

(ג) בסעיף זה, "מחזור מכירות" - כמשמעותו לפי סעיף 17.

הודעה על

כוונת חיוב

ה50

(א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 50ד (בפרק זה - המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה - הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה בין השאר את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה - המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לשלמו;

(3) זכותו של המפר לקבל לידיו את המידע הנוגע להפרה בהתאם להוראות סעיף 150;

(4) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה; זכותו לזמן אנשים מטעמו שיופיעו בפני הממונה; וזכותו לחקור אנשים שמופיעים בפני הממונה (בין אם זומנו על ידו ובין אם לאו), לפי הוראות סעיף 150.

זכות העיון

150

(א) מפר זכאי לעיין בכל המידע שבידי הממונה, הנוגע להפרה שבשלה נמסרה לו הודעה על כוונת חיוב והדרוש לו לשם קיום זכות הטיעון לפי סעיף 150, ולהעתיק מידע כאמור, והכל בתוך פרק זמן סביר לפני המועד שנקבע לקיום חובת השמיעה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) - אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

- זכות הטיעון 150 ז (א) מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב, לפי הוראות סעיף 50ה, רשאי לטעון את טענותיו, בכתב או בעל-פה, לפני הממונה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, ולזמן אנשים מטעמו שיופיעו לפני הממונה, ולחקור עדים שמופיעים לפניו (בין אם זומנו על יד המפר ובין אם לאו), בתוך 60 ימים ממועד מסירת ההודעה (בסעיף זה - חובת שמיעה).
- (ב) הממונה רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) בתקופה שלא תעלה על 60 ימים, מנימוקים שיירשמו.

החלטת הממונה

- ודרישת חיוב 50ח (א) הממונה יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 150ז, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי.

(ב) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) -

- (1) להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו דרישה, בכתב, לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה - דרישת תשלום); בדרישת התשלום יציין הממונה, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו;
- (2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה, לפי סעיף קטן (ב), יפרט הממונה את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 150ז, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב או בתוך תקופה ארוכה יותר שנקבעה לפי סעיף 150ז(ב), ככל שנקבעה, יראו את ההודעה על כוונת החיוב, בתום התקופה האמורה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

סכום מעודכן של

- העיצום הכספי 50ט (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני הממונה כאמור בסעיף 150ז - ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערר לפי סעיף 150יג או ערעור לפי סעיף 39 ועוכב תשלומו של העיצום הכספי - יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערר או בערעור.
- (ב) סכומי העיצום הכספי הקבועים בסעיף 150ד יתעדכנו ב-1

בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה - יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת מדד חודש דצמבר 2011; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) הממונה יפרסם הודעה ברשומות על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב)

		המועד לתשלום
העיצום הכספי	50 י	העיצום הכספי
התשלום כאמור בסעיף 50ח.		
		הפרשי הצמדה
לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (בפרק זה - הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.	50 יא	וריבית
עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה).	50 יב	גביה
(א) על דרישת תשלום רשאי מפר לערור לפני בית הדין בתוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה למפר, ויחולו על ערר כאמור הוראות סעיף 43(ג) בשינויים המחויבים.	50 יג	ערר לבית הדין
(ב) אין בהגשת ערר לבית הדין לקבל את הערר שהוגש לפי סעיף קטן (א) או בהגשת ערעור על החלטת בית הדין בערר, לבית המשפט העליון, לפי סעיף 39, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך הממונה או אם הורה בית הדין או בית המשפט אחרת.		
(ג) החליט בית הדין לקבל את הערר שהוגש לפי סעיף קטן (א) או החליט בית המשפט העליון לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף 39, לאתר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, יוחזר העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי בית הדין או בית המשפט, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.		

<p>(א) הטיל הממונה עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, יפרסם בציבור את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:</p>	50 י"ד	פרסום
<p>(1) דבר הטלת העיצום הכספי ; (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה ; (3) סכום העיצום הכספי שהוטל ; (4) פרטים על אודות המפר, הנוגעים לעניין ; (5) שמו של המפר - ככל שהמפר הוא תאגיד.</p>		
<p>(ב) הוגש ערר לבית הדין על דרישת התשלום, לפי סעיף 50ג, או הוגש ערעור על החלטת בית הדין בערר, לבית המשפט העליון, לפי סעיף 39, יפרסם הממונה את דבר הגשת הערר או הערעור, לפי העניין, ואת תוצאותיו.</p>		
<p>(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)5, רשאי הממונה לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.</p>		
<p>(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם הממונה פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.</p>		
		שמירת אחריות
<p>(א) נמסרה הודעה על כוונת חיוב למפר, לא יוגש בשל המעשה או המחדל המהווה את ההפרה כתב אישום נגד המפר.</p>	50 טו	פלילית
<p>(ב) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יחויב בשל אותה הפרה בתשלום עיצום כספי.</p>		
<p>(א) על אף האמור בכל דין, ובלי לגרוע מהוראות סעיפים 262 עד 264 לחוק החברות -</p>	50 טז	שיפוי וביטוח
<p>(1) תאגיד רשאי לבטח, במישרין או בעקיפין, הליך לפי פרק זה (בסעיף זה - הליך);</p>		
<p>(2) תאגיד רשאי לשפות ולשלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל בהליך על בעל השליטה בו, נושא</p>		

משרה או על עובד שלו ;

(3) בעל שליטה בתאגיד רשאי לשפות ולשלם, במישרין או בעקיפין, עיצום כספי שהוטל בהליך על התאגיד, על נושא משרה או על עובד בתאגיד.

(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), תאגיד או בעל שליטה בו רשאי לשפות או לבטח אדם בשל הוצאות שהוציא בקשר עם הליך שהתנהל בעניינו של האדם, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, ולרבות בדרך של שיפוי מראש.

(ג) לא יהיה תוקף להתחייבות לשיפוי או לביטוח לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) של נושא משרת בתאגיד, אלא אם כן נקבעה בתקנון החברה הוראה המתירה זאת.

מגבלת זמן
לעניין הטלת
עיצום כספי

כ50

(א) בסעיף זה, "התקופה הקובעת" - התקופה כמפורט להלן, לפי העניין :

(1) לעניין הפרה של הוראה מהוראות סעיף 50ד(א)(1)-(6) לעיל, שנעשתה בנסיבות מחמירות כאמור בסעיף זה - שבע שנים ממועד ביצוע ההפרה ;

(2) לעניין הפרה אחרת של הוראה מהוראות סעיף 50ד(א)(1)-(6) לעיל - חמש שנים ממועד ביצוע ההפרה ;

(3) לעניין הפרה של ההוראה בסעיף 50ד(א)(7) לעיל - שנה מהמועד שבו גילתה הרשות את ביצוע ההפרה או שלוש שנים ממועד ביצוע ההפרה, לפי המוקדם.

(ב) לא תישלח הודעה על כוונת חיוב לאחר התקופה הקובעת.

(ג) במניין התקופה הקובעת לא יובא בחשבון פרק הזמן שבו נבצר מהממונה להשלים את הליך בירור ההפרה בשל אחד מאלה :

(1) הימצאות המפר מחוץ לישראל ;

(2) התחמקות המפר ;

(3) מצבו הרפואי או הנפשי של המפר ;

(4) לא ניתן לאתר את המפר במאמץ סביר.

בסעיף 50ב(א) לחוק העיקרי, אחרי "50א" יבוא "או לפי פרק ז'1".

2. תיקון סעיף 50ב

הוראות מעבר

3. (א) על הפרה שבוצעה ערב יום התחילה, יחולו הוראות החוק כנוסחם ערב יום התחילה של סעיפים 50 - 55 כ.